Wi Jahan then tridie medh Gudz Nådhe, Sweriges, Göthes ...

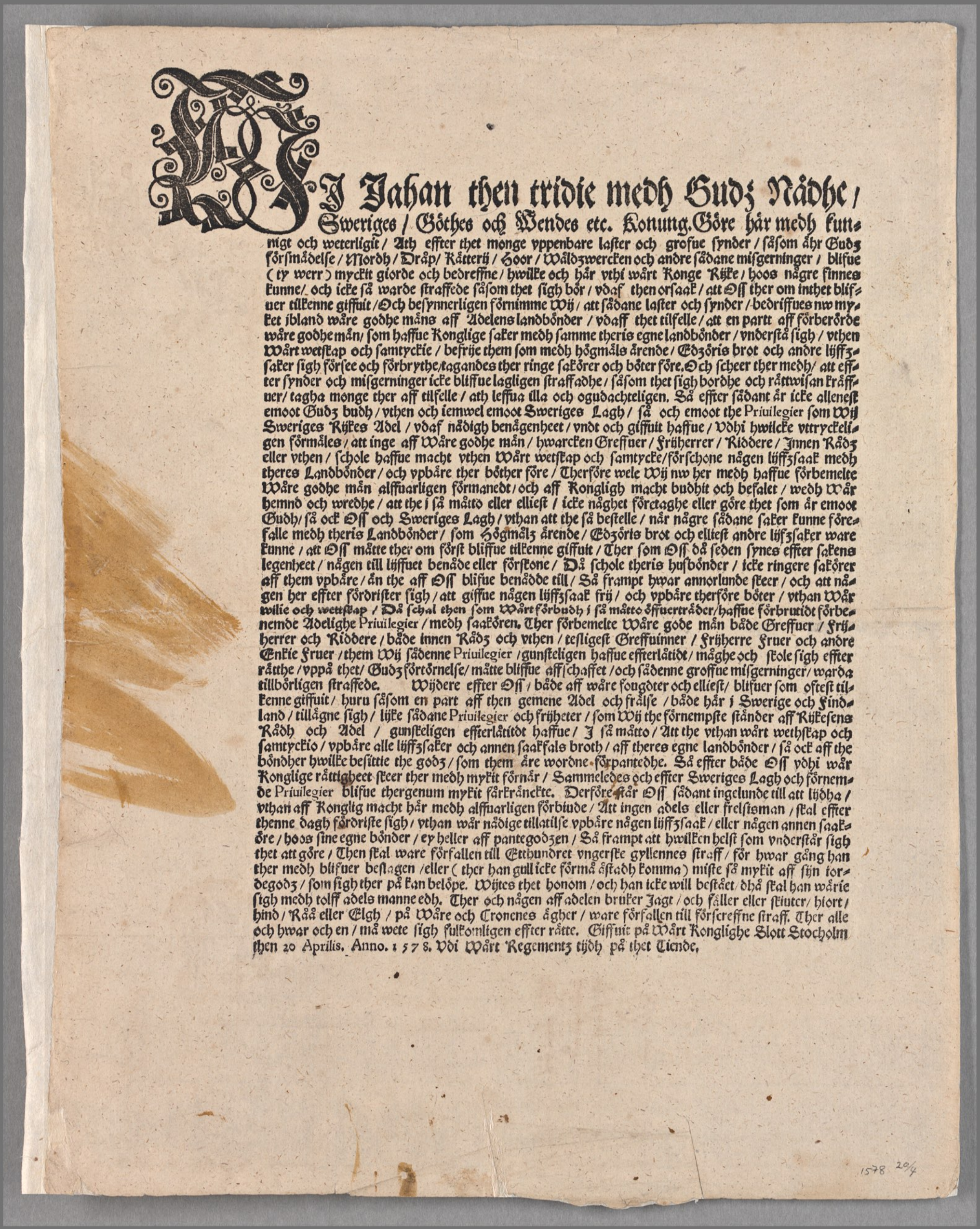
WJ Jahan then tridie medh Gudz Nådhe / Sweriges / Göthes och Wendes etc. Konung. Göre här medh kun-
nigt och weterligit / Ath effter thet monge vppenbare laster och grofue synder / såsom åhr Gudz
försmådelse / Mordh / Dråp / Kätterij / Hoor / Wåldzwercken och andre sådane misgerninger / blifue
(ty werr) myckit giorde och bedreffne / hwilke och här vthi wårt Konge Rijke / hoos några finnes
kunne / och icke så warde straffede såsom thet sigh bör / vdaf then orsaak / att Oss ther om inthet blif-
uer tilkenne giffuit / Och besynnerligen förnimme Wij / att sådane laster och synder / bedriffues nw my-
ket ibland wåre godhe måns aff Adelens landbönder / vdaff thet tilfelle / att en partt aff förberörde
wåre godhe mån / som haffue Konglige saker medh samme theris egne landbönder / vnderstå sigh / vthen
Wårt wetskap och samtyckie / befrije them som medh högmåls ärende / Edzöris brot och andre lijffz-
saker sigh försee och förbrythe / tagandes ther ringe sakörer och böter före. Och scheer ther medh / att eff-
ter synder och misgerninger icke bliffue lagligen straffadhe / såsom thet sigh bordhe och råttwisan kråff-
uer / tagha monge ther aff tilfelle / ath leffua illa och ogudachteligen. Så effter sådant år icke allenest
emoot Gudz budh / vthen och iemwel emoot Sweriges Lagh / så och emoot the Priuilegier som Wij
Sweriges Rijkes Adel / vdaf nådigh benågenheet / vndt och giffuit haffue / Vdhi hwilcke vttryckeli-
gen förmåles / att inge aff Wåre godhe mån / hwarcken Greffuer / Frijherrer / Riddere / Innen Rådz
eller vthen / schole haffue macht vthen Wårt wetskap och samtycke / förschone någen lijffzsaak medh
theres Landbönder / och vpbäre ther böther före / Therföre wele Wij nw her medh haffue förbemelte
Wåre godhe mån alffuarligen förmanedt / och aff Konglig macht budhit och befalet / wedh Wår
hemnd och wredhe / att the i så måtto eller elliest / icke näghet företaghe eller göre thet som år emoot
Gudh / så ock Oss och Sweriges Lagh / vthan att the så bestelle / när några sådane saker kunne före-
falle medh theris Landbönder / som Högmålz ärende / Edzöris brot och elliest andre lijffzsaker ware
kunne / att Oss måtte ther om först bliffue tilkenne giffuit / Ther som Oss då seden synes effter sakens
legenheet / någen till lijffuet benåde eller förskone / Då schole theris husbönder / icke ringere sakörer
aff them vpbäre / ån the aff Oss blifue benådde till / Så frampt hwar annorlunde skeer / och att nå-
gen her effter fördrister sigh / att giffue någen lijffzsaak frij / och vpbäre therföre böter / vthan Wår
wilie och wetskap / Då schal then som Wårt förbudh i så måtto öffuerträder / haffue förbrutidt förbe-
nemde Adelighe Priuilegier / medh saakören. Ther förbemelte Wåre gode mån både Greffuer / Frij-
herrer och Riddere / både innen Rådz och vthen / tesligest Greffuinner / Frijherre Fruer och andre
Enkie Fruer / them Wij sådenne Priuilegier / gunsteligen haffue efterlåtidt / mäghe och skole sigh effter
råtthe / vppå thet / Gudz förtörnelse / måtte bliffue affschaffet / och sådenne groffue misgerninger / warda
tillbörligen straffede. Wijdere effter Oss / både aff wåre fougdter och elliest / blifuer som oftest til-
kenne giffuit / huru såsom en part aff then gemene Adel och frälse / både här i Swerige och Find-
land / tillägne sigh / lijke sådane Priuilegier och frijheter / som Wij the förnempste ständer aff Rijkesens
Rådh och Adel / gunsteligen efferlåtidt haffue / J så måtto / Att the vthan wårt wethskap och
samtyckio / vpbäre alle lijffzsaker och annen saakfals broth / aff theres egne landbönder / så ock aff the
böndher hwilke besittie the godz / som them äre wordne förpantedhe. Så effter både Oss vdhi wår
Konglige rättigheet skeer ther medh mykit förnår / Sammeledes och effter Sweriges Lagh och förnem-
de Priuilegier blifue thergenum mykit fårkränckte. Derföre står Oss sådant ingelunde till att lijdha /
vthan aff Konglig macht här medh alffuarligen förbiude / Att ingen adels eller frelstsman / skal effter
thenne dagh fördriste sigh / vthan wår nådige tillatilse vpbäre någen lijffzsaak / eller någen annen saak-
öre / hoos sine egne bönder / ey heller aff pantegodzen / Så frampt att hwilken helst som vnderstår sigh
thet att göre / Then skal ware förfallen till Etthundret vngerske gyllennes straff / för hwar gång han
ther medh blifuer beslagen / eller (ther han gull icke förmå åstadh komma) miste så mykit aff sijn tor-
degodz / som sigh ther på kan belöpe. Wijtes thet honom / och han icke will bestået / dhå skal han wärie
sigh medh tolff adels manne edh. Ther och någen aff adelen bruker Jagt / och fäller eller skiuter / hiort /
hind / Råå eller Elgh / på Wåre och Cronenes ägher / ware förfallen till förscreffne straff. Ther alle
och hwar och en / må wete sigh fulkomligen effter rätte. Giffuit på Wårt Konglighe Slott Stocholm
then 20 Aprilis. Anno. 1578. Vdi Wårt Regementz tijdh på thet Tiende.

1578 20/4

SOT // 82Aa 14/1 Ligg. Fol. F1700 Bland. / Kungl. förordningar -1599

Tillkomstår 1578
Digitaliserad år 2016

National Library of Sweden

WJ Jahan then tridie medh Gudz Nådhe/
Sweriges/ Göthes och Wendes etc. Konung. Göre här medh kun-
nigt och weterligit/ Ath effter thet monge vppenbare laster och grofue synder/ såsom åhr Gudz
försmådelse/ Mordh/ Dråp/ Kätterij/ Hoor/ Wåldzwercken och andre sådane misgerninger/ blifue
(ty werr) myckit giorde och bedreffne/ hwilke och här vthi wårt Konge Rijke/ hoos några finnes
kunne/ och icke så warde straffede såsom thet sigh bör/ vdaf then orsaak/ att Oss ther om inthet blif-
uer tilkenne giffuit/ Och besynnerligen förnimme Wij/ att sådane laster och synder/ bedriffues nw my-
ket ibland wåre godhe måns aff Adelens landbönder/ vdaff thet tilfelle/ att en partt aff förberörde
wåre godhe mån/ som haffue Konglige saker medh samme theris egne landbönder/ vnderstå sigh/ vthen
Wårt wetskap och samtyckie/ befrije them som medh högmåls ärende/ Edzöris brot och andre lijffz-
saker sigh försee och förbrythe/ tagandes ther ringe sakörer och böter före. Och scheer ther medh/ att eff-
ter synder och misgerninger icke bliffue lagligen straffadhe/ såsom thet sigh bordhe och råttwisan kräff-
uer/ tagha monge ther aff tilfelle/ ath leffua illa och ogudachteligen. Så effter sådant år icke allenest
emoot Gudz budh/ vthen och iemwel emoot Sweriges Lagh/ så och emoot the Priuilegier som Wij
Sweriges Rijkes Adel/ vdaf nådigh benågenheet/ vndt och giffuit haffue/ Vdhi hwilcke vttryckeli-
gen förmåles/ att inge aff Wåre godhe mån/ hwarcken Greffuer/ Frijherrer/ Riddere/ Jnnen Rådz
eller vthen/ schole haffue macht vthen Wårt wetskap och samtycke/ förschone någen lijffzsaak medh
theres Landbönder/ och vpbåre ther böther före/ Therföre wele Wij nw her medh haffue förbemelte
Wåre godhe mån alffuarligen förmanedt/ och aff Kongligh macht budhit och befalet/ wedh Wår
hemnd och wredhe/ att the i så måtto eller elliest/ icke någhet företaghe eller göre thet som år emoot
Gudh/ så ock Oss och Sweriges Lagh/ vthan att the så bestelle/ når några sådane saker kunne före-
falle medh theris Landbönder/ som Högmålz ärende/ Edzöris brot och elliest andre lijffzsaker ware
kunne/ att Oss måtte ther om först bliffue tilkenne giffuit/ Ther som Oss då seden synes effter sakens
legenheet/ någen till lijffuet benåde eller förskone/ Då schole theris husbönder/ icke ringere sakörer
aff them vpbåre/ ån the aff Oss blifue benådde till/ Så frampt hwar annorlunde skeer/ och att nå-
gen her effter fördrister sigh/ att giffue någen lijffzsaak frij/ och vpbåre therföre böter/ vthan Wår
wilie och wettskap/ Då schal then som Wårt förbudh i så måtto öffuerträder/ haffue förbrutidt förbe-
nemde Adelighe Priuilegier/ medh saakören. Ther förbemelte Wåre gode mån både Greffuer/ Frij-
herrer och Riddere/ både innen Rådz och vthen/ tesligest Greffuinner/ Frijherre Fruer och andre
Enkie Fruer/ them Wij sådenne Priuilegier/ gunsteligen haffue efterlåtidt/ måghe och skole sigh effter
råtthe/ vppå thet/ Gudz förtörnelse/ måtte bliffue affschaffet/ och sådenne groffue misgerninger/ warda
tillbörligen straffede. Wijdere effter Oss/ både aff wåre fougdter och elliest/ blifuer som oftest til-
kenne giffuit/ huru såsom en part aff then gemene Adel och frälse/ både här i Swerige och Find-
land/ tillågne sigh/ lijke sådane Priuilegier och frijheter/ som Wij the förnempste stånder aff Rijkesens
Rådh och Adel/ gunsteligen efterlåtitdt haffue/ J så måtto/ Att the vthan wårt wethskap och
samtyckio/ vpbåre alle lijffzsaker och annen saakfals broth/ aff theres egne landbönder/ så ock aff the
böndher hwilke besittie the godz/ som them åre wordne förpantedhe. Så effter både Oss vdhi wår
Konglige råttigheet skeer ther medh mykit förnår/ Sammeledes och effter Sweriges Lagh och förnem-
de Priuilegier blifue thergenum mykit fårkrånckte. Derföre står Oss sådant ingelunde till att lijdha/
vthan aff Konglig macht här medh alffuarligen förbiude/ Att ingen adels eller frelsisman/ skal effter
thenne dagh fördriste sigh/ vthan wår nådige tillatilse vpbåre någen lijffzsaak/ eller någen annen saak-
öre/ hoos sine egne bönder/ ey heller aff pantegodzen/ Så frampt att hwilken helst som vnderstår sigh
thet att göre/ Then skal ware förfallen till Etthundret vngerske gyllennes straff/ för hwar gång han
ther medh blifuer beslagen/ eller (ther han gull icke förmå åstadh komma) miste så mykit aff sijn tor-
degodz/ som sigh ther på kan belöpe. Wijtes thet honom/ och han icke will bestået/ dhå skal han wårie
sigh medh tolff adels manne edh. Ther och någen aff adelen bruker Jagt/ och fåller eller skiuter/ hiort/
hind/ Råå eller Elgh/ på Wåre och Cronenes ågher/ ware förfallen till förscreffne straff. Ther alle
och hwar och en/ må wete sigh fulkomligen effter råtte. Giffuit på Wårt Konglighe Slott Stocholm
then 20 Aprilis. Anno. 1578. Vdi Wårt Regementz tijdh på thet Tiende.

1578 20/4

20

20 Aprilis Aō 1578.
belangande om Herr Moritz of He-
ch, samt annat sådant mysteri

De ... Johan

17